

În regiunea Iași principalele localități în care se pot studia la fața locului graiuri ruse sînt : *Brătești, Bălușești, Lespezi* (raionul Pașcani) ; *Focuri* (raionul Vlădeni) ; *Tîrgu-Frumos* (raionul Tîrgu-Frumos) ; *Dumasca* (raionul Vaslui). De asemenea, se păstrează graiuri ruse la lipovenii din cartierele lipovenești ale orașelor *Iași și Vaslui*.

În regiunea Bacău se pot întreprinde anchete dialectale la rușii din satul *Plopana* (raionul Bacău) și în cartierele lipovenești ale orașelor *Piatra-Neamț și Roman*¹.

În regiunea Galați localitățile în care se păstrează graiuri ruse sînt *Brăila* (cartierul Brăilița) și *Piscu*.

Cele mai numeroase colonii lipovenești din R.P.R. sînt concentrate în regiunea Dobrogea : *Jurilovca, Sarichioi, Slava-Rusă și Slava-Cercheză* (raionul Iulia) ; *Periprava, Sfîstofca, Chilia-Veche, Mila 23, Mahmudia, Sulina, Tulcea* (raionul Tulcea) ; *Carcaliu, Isaccea, Măcin* (raionul Măcin) ; *Ghin-dărești* (raionul Hirșova) ; *Năvodari* (raionul Medgidia) ; *Două-Mai* (raionul Negru-Vodă).

Este, de asemenea, de menționat satul *Bordușani*, situat pe malul stîng al Dunării, între Fetești și Hirșova.

Împrejurările istorice care au dus la așezarea rușilor din localitățile menționate pe teritoriul țării noastre sînt cunoscute. Cercetătorii istoricului populației lipovenești din România au scos însă prea mult în relief motivele de ordin religios care au provocat emigrările „staroverților” din Rusia² și au trecut sub tăcere faptul că aceste emigrări s-au datorat și unor cauze de ordin social-economic³.

Izvoarele scrise pe care le-am consultat arată că cea mai veche localitate cu populație lipovenească din R.P.R. ar fi satul Lipoveni (denumirea mai veche — Socolinți) din raionul Suceava, unde s-ar fi așezat emigranți din Rusia încă de la 1724⁴. Colonia de la Dumasca datează cel puțin din anul 1730⁵, cea de la Manolea — din 1743⁶, cea de la Sarichioi — dinainte de

¹ Informații demografice de acum un secol despre lipovenii din Moldova găsim în *Lucrările statistice făcute pe anii 1859—1860, Iași, 1861*, p. 125—137.

² Printre aceștia se numără : Melchisedek, *Lipovenismul, adică schismaticii sau rascolnicii și ereticii rusești după autori ruși și izvoare naționale române*, București, 1871 ; I. I. Nistor, *Cercetări asupra cultului lipovensesc din România*, în *Analele Acad. Romîne. Mem. sect. ist.* Seria III, tom. XXIX, mem. 9, București, 1947.

³ Vezi expunerea acestor cauze în *Очерки истории СССР. XVII век* (Perioada feudalismului), editată de Institutul de istorie al Acad. de Științe a URSS, Moscova, 1955, p. 312—317 ș.u. ; *XVIII век*, Moscova, 1957, p. 202, 206. Cf. și articolul *Raskol* din *Большая советская энциклопедия*, ed. a II-a, Moscova, 1955.

⁴ Vezi *Enciclopedia română*, vol. I, p. 441, unde se arată că lipovenii au pătruns în Bucovina în anul 1724. Pe de altă parte, Isidor Vorobkevici, în articolul *Раскол и липованы или старообрядцы в Буковине и Румынии*, publicat, în revista „Candela”, anul II, nr. 7 din 1883, Cernăuți, p. 420, scrie că cea mai veche localitate lipovenească din Bucovina este Mitocul-Dragomirnei, adică, mai precis, satul Socolinți (Lipoveni) din comuna Mitocul-Dragomirnei. De aceeași părere este și Demetriu Dan, în articolul *Lipovenii din Bucovina*, „Candela”, 1894, p. 315 ș.u.

⁵ I. I. Nistor, *lucr. cit.*, p. 4.

⁶ Vezi *Marele dicționar geografic al României* (abrev. DG), vol. IV, p. 232—234. (Mențiunea că lipovenii de aici și din celelalte sate lipovenești din județ ar fi „descendenți din cei 100.000 de robi descălicați de Ștefan cel Mare după prădăciunile făcute în Polonia în urma luptei de la Codrul-Cozminului” nu poate însă fi acceptată, dat fiind anacronismul pe care îl presupune).